

ČO JE NATO?

Organizácia severoatlantickej zmluvy je jednou z významných svetových medzinárodných inštitúcií. Je to politická a vojenská aliancia, ktorá združuje 28 členských krajín z Európy a Severnej Ameriky.

Tieto krajiny sa stretávajú za účelom spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany. V tomto zmysle NATO jedinečným spôsobom spája tieto dva kontinenty v záujme politickej a bezpečnostnej spolupráce.

CHRÁNIŤ ĽUDÍ

Často berieme ako samozrejmosť, že sa môžeme voľne pohybovať v bezpečnom a hospodársky stabilnom prostredí. Bezpečnosť vo všetkých oblastiach každodenného života má pre náš pokojný a bohatý život kľúčový význam.

VYTVÁRANIE PARTNERSKÝCH ZVÄZKOV

Nadväzovanie dialógu a spolupráce je pre mierové vzťahy a hlbšie medzinárodné porozumenie nesmierne dôležité.

NATO poskytuje členským i partnerským krajinám jedinečnú príležitosť diskutovať o bezpečnostných otázkach, čo prispieva k budovaniu dôvery a z dlhodobého hľadiska pomáha predchádzať konfliktom.

Vďaka praktickej spolupráci a mnohostranným iniciatívam čelia teraz krajiny novým bezpečnostným výzvam spoločne.

BOJ PROTI NOVÝM HROZBÁM

Tak, ako sa mení charakter hrozieb, musia sa meniť aj metódy potrebné na zachovanie mieru. NATO preorientováva svoje obranné spôsobilosti smerom na aktuálne hrozby súčasnosti. Prispôbuje tomu ozbrojené sily a vytvára mnohonárodné prístupy s cieľom účinne pôsobiť proti terorizmu, voči zlyhávajúcim štátom a proti iným bezpečnostným hrozbám, akými sú aj zbrane hromadného ničenia.

BUDOVANIE MIERU A STABILITY

Stabilita môže byť prínosom pre mnohé strany súčasne. Vecou zásadného významu je stabilizovať regióny, v ktorých napätie predstavuje bezpečnostnú hrozbu. Preto sa NATO – v spolupráci s ďalšími medzinárodnými organizáciami – aktívne angažuje v operáciách krízového manažmentu.

ČO ROBÍ NATO ?

NATO zodpovedá za ochranu svojich členov politickými a vojenskými prostriedkami. Nabáda taktiež ku konzultáciám a spolupráci s nečlenskými krajinami Aliancie v širokej škále oblastí súvisiacich s bezpečnosťou, ako sú reforma rezortu obrany a operácie na udržanie mieru.

Prostredníctvom rozhovorov a partnerstiev prispieva NATO k prevencii konfliktov v rámci území svojich členských štátov i za ich hranicami.

Podporuje a šíri demokratické hodnoty a zasadzuje sa za mierové riešenie sporov.

Ak zlyhá úsilie diplomacie, Aliancia disponuje vojenskými kapacitami potrebnými na to, aby sa podujala na operácie krízového manažmentu a mierové operácie – či už sama, alebo v spolupráci s inými krajinami a medzinárodnými organizáciami.

NATO má aj tretí rozmer, ktorý pozostáva z aktivít v oblasti civilného núdzového plánovania, teda jednak pomáha členským i partnerským krajinám vysporiadať sa s katastrofami, jednak podporuje spoluprácu vo sfére vedy a životného prostredia.

AKO FUNGUJE NATO ?

Každý členský štát má v politickej centrále NATO v Bruseli svoju stálu delegáciu. Jej vedúcim predstaviteľom je veľvyslanec, ktorý reprezentuje vládu svojej krajiny pri konzultáciách a v procese rozhodovania Aliancie.

Najdôležitejším rozhodovacím orgánom v rámci NATO je Severoatlantická rada (NAC). Zasadá na viacerých úrovniach a predsedá jej Generálny tajomník NATO, ktorý pomáha členom dosiahnuť dohodu v otázkach kľúčového významu.

Všetky rozhodnutia v rámci jednotlivých výborov NATO sa dosahujú na základe konsenzu. „Rozhodnutie NATO“ je preto vyjadrením kolektívnej vôle všetkých členských krajín.

NATO má veľmi málo vlastných stálych vojsk. Keď sa na úrovni Severoatlantickej rady prijme rozhodnutie o nejakej operácii, členské štáty prispievajú svojimi vojskami na báze dobrovoľnosti. Po ukončení misie sa tieto ozbrojené sily vrátia do svojich krajín.

Koordinácia a vedenie týchto operácií je úlohou vojenskej veliteľskej štruktúry. Túto štruktúru tvoria veliteľstvá a základne rozmiestnené v rôznych členských štátoch.

Každodenná činnosť NATO, civilné a vojenské štruktúry, ako aj bezpečnostné investičné programy sú financované prostredníctvom spoločných rozpočtov, do ktorých členské štáty prispievajú podľa dohodnutého vzorca pre výpočet podielu na nákladoch.

ČLENSKÉ A PARTNERSKÉ KRAJINY

severoatlantická zmluva bola podpísaná 4. apríla 1949

ČLENSKÉ ŠTÁTY (+ DÁTUM VSTUPU)

Albánsko - 2009	Litva - 2004
Belgicko - 1949	Luxembúrsko - 1949
Bulharsko - 2004	Holandsko - 1949
Kanada - 1949	Nórsko - 1949
Chorvátsko - 2009	Poľsko - 1999
Česká republika - 1999	Portugalsko - 1949
Dánsko - 1949	Rumúnsko - 2004
Estónsko - 2004	Slovensko - 2004
Francúzsko - 1949	Slovinsko - 2004
Nemecko - 1955	Španielsko - 1982
Grécko - 1952	Turecko - 1952
Maďarsko - 1999	Veľká Británia - 1949
Island - 1949	Spojené štáty americké - 1949
Taliansko - 1949	
Lotyšsko - 2004	

KRAJINY PARTNERSTVA ZA MIER (PFP)

Arménsko	Čierna Hora
Rakúsko	Rusko
Azerbajdžan	Srbsko
Bielorusko	Švédsko
Bosna a Hercegovina	Švajčiarsko
Fínsko	Tadžikistan
Gruzínsko	Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko*
Írsko	Turkménsko
Kazachstan	Ukrajina
Kirgizská republika	Uzbekistan
Malta	
Moldavsko	

PARTNERSKÉ KRAJINY V RÁMCI STREDOMORSKEHO DIALÓGU

Alžírsko	Mauretánia
Egypt	Maroko
Izrael	Tunisko
Jordánsko	

PARTNERSKÉ KRAJINY ISTAMBULSKEJ INICIATÍVY PRE SPOLUPRÁCU (ICI)

- Bahrajn
- Kuvajt
- Katar
- Spojené arabské emiráty

GLOBALNI PARTNERI

- Afganistan
- Austrália
- Irak
- Japonsko
- Mongolsko
- Nový Zéland
- Pakistan
- Južná Kórea

* Turecko uznáva Macedónsku republiku pod jej ústavným názvom.